

POSTANOWIENIE

Dnia 14 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa T. D. G.
przeciwko [...] Towarzystwu Ubezpieczeń [...] Spółce Akcyjnej w S.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 grudnia 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 19 listopada 2020 r., sygn. akt I AGa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.700
(dwa tysiące siedemset) zł tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), mającą wynikać z tego, że Sąd Apelacyjny

„nie mając wiadomości specjalnych dokonał samodzielnego ustalenia, czy szkoda po stronie powoda powstała czy nie oraz jaka mogłaby być jej wysokość.” Powód oświadczył w uzasadnieniu, że poza sporem w sprawie było, iż pozwany wypłacił mu odszkodowanie ze zwłoką i powstały okoliczności usprawiedliwiające dochodzenie roszczenia przewidzianego w art. 481 § 3 k.c. Zdaniem powoda, powołany w sprawie biegły obliczył wysokość poniesionej przez niego szkody w postaci korzyści, których nie osiągnął w związku ze spóźnionym wypłaceniem odszkodowania. Sąd pierwszej instancji zaakceptował wyliczenie biegłego, a zakwestionował je Sąd drugiej instancji, jako nie mające dostatecznych podstaw w danych na temat działalności gospodarczej prowadzonej przez powoda. W ramach tego wyводу powód wskazał na art. 278 k.p.c., do którego naruszenia miało dojść w związku z dokonaniem samodzielných ustaleń przez Sąd Apelacyjny.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wiąże się z ewidentną i widoczną już na pierwszy rzut oka wadliwością zaskarżonego orzeczenia, której stwierdzenie nie wymaga prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Obowiązkiem skarżącego powołującego się na tę przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wskazanie na zastosowany lub mający zastosowanie w sprawie przepis, który sąd drugiej instancji naruszył w stopniu kwalifikowanym w związku z niezasadnym zastosowaniem lub niezastosowaniem. Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest jednak samo w sobie oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia i do istnienia takiego związku między wytykanym uchybieniem, a wynikiem postępowania w sprawie powinien zmierzać skarżący (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, niepubl.).

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uzasadnieniem zaskarżonego wyroku nie potwierdza tezy powoda o oczywistej wadliwości zaskarżonego wyroku, której stwierdzenie nie wymagałoby prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Sąd Apelacyjny bardzo szczegółowo przeanalizował dane na temat działalności gospodarczej prowadzonej przez powoda, jej przedmiotu i efektów w okresie poprzedzającym pożar i późniejszym. Odniósł się też do stwierdzeń i wnioskowania biegłego. Wyjaśnił, że dowód z opinii biegłego sądowego ma charakter szczególny, gdyż zasadniczo nie służy ustalaniu okoliczności faktycznych, lecz ich ocenie przez pryzmat wiadomości specjalnych. Do dokonywania wszelkich ustaleń w procesie powołany jest sąd, a nie biegły. Stanowisko to pozostaje w zgodzie z linią orzecniczą Sądu Najwyższego (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z 20 stycznia 2015 r., V CSK 254/14, nie publ., z 11 lipca 1969 r., I CR 140/69, OSNCP 1970, nr 5, poz. 85). Opinia biegłego podlega ocenie sądu stosownie do reguł określonych w art. 233 § 1 k.p.c. i w ramach tej oceny sąd ustosunkowuje się do mocy przekonywującej rozumowania biegłego i logicznej poprawności wyciągniętych przez

niego wniosków. Co istotne, Sąd nie może oprzeć swego ustalenia wyłącznie na podstawie konkluzji opinii biegłego, lecz powinien sprawdzić poprawność poszczególnych elementów składających się na trafność jej wniosków końcowych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 1976 r., IV CR 481/76, OSNCP 1977, nr 5-6, poz. 102). Taką analizę przeprowadził Sąd Apelacyjny w niniejszej sprawie, a w motywach wyroku szczegółowo objaśnił, z jakich przyczyn uznał za niedostatecznie wykazane przez powoda, że wcześniejsze wypłacenie odszkodowania przez pozwanego pozwoliłoby mu zrealizować z zyskiem plany inwestycyjne.

Powód powołał się także na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które przedstawił w formie pytania, „czy w przypadku zasądzanych i wypłaconych powodowi odsetek można mówić o tzw. „efekcie inflacyjnym”, który został wskazany w niniejszej sprawie w opinii biegłego, a konkretnie - czy można przyjąć, że odsetki w pewnym zakresie pełnią funkcję waloryzacyjną („efekt inflacyjny”) i odszkodowawczą, a następnie - czy tylko odsetki pełniące funkcję odszkodowawczą podlegają odliczeniu od kwoty odsetek dotychczas wypłaconych”.

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania na problem o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygnięty w dotychczasowym orzecznictwie i wymagający pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, to zarówno charakter rozpoznawanego roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Problemy sformułowane przez pozwanego nie mają cech określonych wyżej. O funkcji odsetek zasądzanych od świadczenia pieniężnego Sąd Najwyższy wypowiadał się już wielokrotnie. Odsetki, w zasadzie według stopy ustawowej, należą się, zgodnie z art. 481 k.c., za samo opóźnienie w spełnieniu świadczenia, choćby więc wierzyciel nie poniósł żadnej szkody i choćby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności. Stanowią one zatem opartą na uproszczonych zasadach rekompensatę typowego uszczerbku majątkowego doznanego przez wierzyciela wskutek pozbawienia go możliwości czerpania korzyści z należnego mu świadczenia pieniężnego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 10 lutego 2000 r., II CKN 725/98). W wyroku

z 22 lutego 2007 r., I CSK 433/06 (nie publ.), Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że odsetki za opóźnienie w okresie 1997 - 2004 r. pełniły jeszcze funkcję waloryzacyjną, co eksponowano w judykaturze (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z 30 października 2003 r., IV CK 130/02, nie publ.; z 18 kwietnia 2002 r., II CKN 606/00, nie publ.; z 11 marca 2003 r., V CKN 1723/00, nie publ.), a ten waloryzacyjny aspekt odsetek, prowadzący w rezultacie do powiększenia ogólnej kwoty świadczenia przyznanego poszkodowanemu, powinien być brany pod uwagę przy rozważaniu sposobu ich zasądzenia za opóźnienie w spełnieniu dochodzonego świadczenia i to także przy założeniu, że wyrok je zasądzający ma charakter deklaratoryjny. Powyższe okoliczności zostały, jak należy zakładać, uwzględnione w sprawie, w której doszło do zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kwoty odszkodowania za szkodę spowodowaną pożarem.

Powód powołał się również na potrzebę dokonania wykładni art. 481 § 3 k.c., a to w celu udzielenia odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób należy potraktować wypłacone poszkodowanemu odsetki od odszkodowania w kontekście szkody, której naprawienie przewiduje powołany przepis.

Wątpliwość, na którą powołuje się powód nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, skoro Sąd Apelacyjny za niewykazaną przez powoda uznał szkodę w postaci przyszłych zysków, na które miał liczyć.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800 ze zm.), orzeczono jak w postanowieniu.